

Заворотній Р.І., к.е.н., докторант,
ст. викладач кафедри фінансів підприємств

КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЯ ОСВІТИ І ЇЇ ВІДПОВІДНІСТЬ РИНКОВІЙ КОН'ЮНКТУРІ (НА ПРИКЛАДІ ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ»)

Фінансова криза останніх років мала для вітчизняної економіки руйнівні наслідки. Разом з тим, підприємства, що вціліли, отримали безцінний досвід антикризового менеджменту. В основу такого менеджменту лягли ринкова гнучкість, своєчасне впровадження технологій і, як результат, максимальна економія ресурсів. Такі самі принципи виживання на ринку постають і перед сучасною освітою. При цьому головним принципом є відповідність освіти ринковому попиту.

Нині однією з найпоширеніших послуг на фінансовому ринку є консультування. Зокрема, представниками найбільших у світі консалтингових компаній є PriceWaterhouseCoopers, Ernst&Young, KPMG, Deloitte&Touche, Thomson Reuters тощо. Зокрема, до їх основних послуг належать: *консультування* (з управління ефективністю бізнесу, ризик-менеджменту, забезпечення ринкової стійкості, проведення ринкових досліджень) та *координація фінансових угод* (визначення вартості фінансових угод, післяугодовий супровід, послуги з проведення реструктуризації, визначення вартості капіталу або активів підприємства, незалежне експертне оцінювання, моделювання і планування бізнес-процесів). Ці види послуг характеризують різні аспекти однієї з найбільш затребуваних на ринку фінансових послуг — фінансового та інвестиційного аналізу.

Як наслідок, попит на фінансовому ринку адекватно відображається і на ринку освітніх послуг. Водночас, поточне подовження навчання на магістерських програмах, підвищення питомої ваги аудиторних занять і скорочення періоду проходження практики в перспективі можуть призвести до суттєвого відтоку бажаючих отримати повну вищу освіту за кваліфікацією «магістр з фінансів».

Виходячи з зазначеного, вважаємо, що дисципліна «Фінансовий аналіз» у навчальному процесі КНЕУ на рівні бакалаврату потребує поглиблення та нарощення обсягів аудиторного навантаження. За результатами успішного складання курсу (з оцінкою «добре» або «відмінно») пропонується видача атестата фінансового аналітика. Вважаємо за необхідне саме атестацію, а не сертифікацію спеціалістів, адже на законодавчому рівні сфера обігу зазначеного документа не регламентована (на відміну від сертифікатів торгівця цінними паперами, фахівця з депозитарної діяльності та інших спеціалістів фондового ринку, сфера обігу яких регулюється рішенням ДКЦПФР № 382).

Для підвищення цінності документа пропонується залучення Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг як одного з органів видачі. Це також підкріплюється тим, що на цей час Університет уже має налагоджені зв'язки з Комісією та тим, що до сфери регулювання Комісії належать саме такі суб'єкти фінансового аналізу, як страховий ринок, кредитні установи, недержавні пенсійні фонди та фінансові компанії.

Передбачається можливість отримання атестату студентами IV курсу навчання, які успішно пройшли такі три рівні заліку: I рівень — написання та захист курсової роботи, II рівень — складання іспиту за дисципліною, III рівень — участь у підсумковому тренінгу.

Крім того, для збагачення навчального процесу сучасним практичним досвідом пропонується залучення професійних фінансових аналітиків, зокрема, з випускників кафедри фінансів підприємств та інших фінансових кафедр КНЕУ.

У перспективі, з метою підвищення комерціалізації викладацької діяльності в КНЕУ, та на основі успішного досвіду «Українського інституту розвитку фондового ринку КНЕУ» пропонується введення платної атестації студентів. Також вважаємо за необхідне урахування в курсі «Фінансовий аналіз» досвіду та особливостей підготовки й сертифікації спеціалістів за міжнародною програмою «Chartered Financial Analyst» (CFA).

Таким чином, програма курсу «Фінансовий аналіз» має орієнтуватися на поглиблене вивчення фінансової звітності за П(С)БО та МСБО (IFRS), оволодіння методичними підходами щодо комплексного аналізу фінансового стану підприємства та перелік інших сучасних компетенцій фінансового аналітика. Крім того, впровадження вищеперелічених заходів дозволить підвищити комерціалізацію навчального процесу КНЕУ.